

گابریل گاریسیا مارکس له نړیوالې مان و سینه‌مادا ... حه‌یده‌ر عه‌بدول‌ه‌حمان

رمان‌نووسی ناوداری کومې گابریل گاریسیا مارکس که به سهرده‌م‌کی دوورو درېژ ته‌ختی پاشایه‌تی رمانی له سهراپای جیهاندا داگیر کردووه و به ه‌یه‌وه مارک‌زخه‌باتی ن‌بلی په به‌خشاوه، به ه‌مان ش‌وه‌ش به ملی‌نه‌ها بینهریشی له جیهاندا راک‌شی به‌رده‌م شو‌نی پلټت ب‌ین کرد له ه‌ک‌انی سینه‌مادا، به ئه‌وه‌ی ئه‌و رمانه سحر‌اویانه‌ی ژماره‌یه‌کی به هاوتای خو‌نهریان ه‌بوو، به ه‌مان نه‌ندازه‌ش بینهریان ه‌ب‌ت له سینه‌مادا .

ره‌خنه‌گره سینه‌ماییه‌کان ده‌ن: مارک‌س جیا له رمان‌نوسه جیهانییه‌کان چه‌ند ئه‌وه‌نده‌ی رووبه‌ر‌کی به‌ر‌فره‌وانی به‌خ‌یا ه‌بووه له دروست کردنی رماندا، به‌ه‌مان ش‌وه‌ش شو‌ن‌کی به‌ر‌فره‌وانی به‌دروست کردنی و‌نه‌و رووداو ج‌ه‌شت‌ووه به‌ده‌ره‌نه‌ره‌کان که بتوانن سیناری‌ی سرنج راک‌شی له دروست ب‌کن، به‌هر ئه‌و ئه‌ست‌ره پ‌ش‌نگ‌داره جیهانییه‌ده‌م‌ن‌ته‌وه که سا‌نه ملی‌نه‌ها له بینهران به‌ئ‌وه‌ی رمانه‌کانی خ‌ی له سینه‌مادا به‌ر‌جه‌سته ب‌کات، به‌یه ئه‌و پ‌گه ئه‌ده‌بیه‌ی مارک‌س له رماندا ه‌ی‌بووه، ه‌مان ئه‌و پ‌گه‌یه‌شی له سینه‌مادا ه‌یه، چه‌ند ه‌وادارو ئاشق به رمانه‌کانی ه‌بووه، ئه‌وه‌نده‌ش ه‌وادارو ئاشق به سیناری‌ی سحر‌اوییه‌کانی ه‌یه، ئه‌وه‌تا ژماره‌ی ئه‌و فیلمانه ژماره‌یه‌کی ئ‌ج‌گار ز‌رو زه‌وه‌ندن، گه‌وره‌ترین ده‌ره‌نه‌ره سینه‌ماکاره‌کانی جیهان کاریان له‌س‌ر کردووه، ج‌گه له‌وه‌ش ئه‌و کاته‌ی که مارک‌س به‌ر‌پ‌رسی ته‌کادیمیای سینه‌ما بووه له ک‌با، ز‌ر سیناری‌ی سینه‌مای‌ی نووسی‌ووه، که‌هیچ په‌یوه‌ندییه‌کیان به رمانه‌کانییه‌وه نه‌بووه، و‌ای ئه‌و سیناری‌یانه‌ی له مه‌ک‌س‌یک ده‌یانی نووسی، به‌ئ‌ه‌م‌که فیلم‌کی ز‌ر ه‌ن ناوی مارک‌سیان به سهره‌وه‌یه چ ئه‌وانه‌ی له رمانه‌کانییه‌وه وه‌ر‌گیراون، چ ئه‌وانه‌ی ئه‌و خ‌ی وه‌ک سیناری‌ی به تایبته به سینه‌ما نووسی‌ووه‌تی . .

رمانی(خ‌شه‌وستی له زه‌مه‌نی کول‌ل‌رادا) په‌کم فیلم‌یه له رمانه‌کانی مارک‌س وه‌ر‌گیرابن، به‌کوپ‌ل‌ش ئه‌ویش فیلمی(ناریندیرای ک‌وی) ه‌بوو که سا‌ی 1983 له لایه‌ن ده‌ره‌نه‌ری به‌رازیلی(رای جویرا) به‌ره‌م ها‌توه، له ه‌مان سا‌یشدا ده‌ره‌نه‌ری ناسراوی ئیتا‌ی(فرانسیس‌ک‌) رمانی(روداوی مردن‌کی راگه‌یان‌دراو) ی

دهره-ناوه، که ههردوو ئەکتەری جیهانی (ئەفیریت و ئارنیلا)
رۆکی پاهوانییه تیا دا بینییوو، ههروهه رمانی (کۆلێن)
شتێکی نیه ب نووسین) ساڵی 1999 له لایهن دهره-نهري
مهكسيكي (ئارتور ريمبيستين) كراوه ته فيلم-کی سینه مایی، له نواندن
(فرناند لوجان و سهلما حايك) بوو، دواتر فيلم-کی دیکه به
ناوبانگی شاكاره کانی مارکس که له ساڵی 2004 بهرهم هاتوو
فیلمی (له ساته کانی پهش-وی دا) داوو که له لایهن دهره-نهري
بهرازیلی (رای جویرا) دهره-ندراوه .

رهخه گری ئەمریکی ج-زیف ساندرا- ده-: چه ند ئهوه ندهی مارک-س
دهست ریشوو بووه له نووسینی رماندا، ئهوه ندهش توانستی نووسینی
سیناری-ی هه بووه، له چه ندین ئەزموونیش دا ئهه راستیه ئاشکرا
بووه، که مارک-س له رمانه کانییدا خهیا-کی سینه ماییشی هه بووه له
دروست کردنی و-تهی سینه ماییدا، ب-یه ئهه و-نانه زه مینه یان خ-ش
کردوو ب- دروست کردنی و-تهی سینه مایی .

ئهه ل-ک نزیکیه له ن-وان رمان و سیناری-ی و-تهی وای کردوو که
ئهه فیلمانهی له رمانه کانی مارک-ز بهرهم ه-ندراون ببن به
خاوه نی ز-ترین داها، وهك چ-ن رمانه کانی بوون به خاوه نی ز-ترین
خو-نهري له جیهاندا، ئەم دوو با-یه له ن-وان ئهدهب و هونهردا وای
کردوو که ههواداران مارک-ز ببن به دوو ئهوه ندهی خ-یان له ههموو
جیهاندا ..

فیلمی (خ-شه ویستی له زه مه نی کول-رادا) ئەگه رچی رمانه کهی به زمانی
ئیسپانی نووسراوه ، به-ام فیلمه که پشتی به دهقه ئینگلیزیه
وهرگ-اوه که بهستوو، ههروا رمانی یادی س-زانییه خه مباره کان که
له لایهن دهره-نهري دانیمارکی (ه-نگ کاسلن) کراوه ته فیلم به هه مان
ئاستی فیلمه-کانی تر سه رکه وت-کی بهرچاوی به دهست ه-ناوه، فیلمه که
باس له خ-شه ویستی پیره م-رد-کی ر-ژنامه نووس ده کات له گه-
کێژ-هیه کی چوارده سا-ی، ئهه فیلمه له خولی پانزه هه مینی
فستیفا-ی ئیسپانیا نمایش کرا که ت-یدا ئەکتەری ناسراوی فره نسی
جیرالد شاپلن) رۆکی پاهوانییه تی ت-دا بینی ..

ئهم فیلمه دوای ره زامه ند بوونی خانه واده کهی مارک-س له لایهن
(کارلسن و جان کلود) سیناری-کهی ب- نووسراو ب- سینه ما ئاماده
کرا، سیناری-که له ره سه ندا به زمانی دانیمارکی بوو، دواتر
وهرگ-اوه ته سه ر زمانی فره نسی و ئینگلیزی و ئیسپانی و-نه کانی
له ویلایه تی (کامبتشی) خوارووی مه کسک گیراوه ..

دوای ئهه سه رکه وتنه ی فیلمی (له مه- خ-شه ویستی و ئههریمه نه کانی تر)

و سرنج را کاشانی خه کی و ره‌خه‌گران، له فیستیفا ی ن و دهو ه تی (کارتا خیتادی ئه ندیاسی) جار کی دیکه فیلمه که له ک ل مبیا نمایش کرایه‌وه، فیلمه که باس له روداو ک ده‌کات له سه‌دهی هه‌ژده‌هم، کات مندا کی ته‌مه‌ن 13 سا ی به ناو (سیدبا ماریا) له چینی نه‌جیب زاده‌کان دوو چاری فایر سی نه‌خشی گازه سه‌گ ده‌ب و لهو کاته‌دا مه‌زنده‌ی ئه‌وه‌ی ب ده‌که‌ن که به پی داب و نه‌ریته ک نه‌کان ده‌ستی جن ک له سه‌ره، دواتر راهیبه‌یه‌کی ئیسپانی گیانی مندا ه که لهو خه‌ته‌رناکیه‌ رزگار ده‌کات ..

کلارا ماریا - به‌ره‌هم ه ننه‌ری فیلمه که ده‌رباره‌ی ئه‌م فیلمه ده‌ب ت: ره‌خه‌گره‌کان وای ب ده‌چن که تا ئ ستا ئه‌م فیلمه باشت‌ترین فیلم ک بووه لهو فیلمان‌ه‌ی که له ر مانه‌کانی گه‌وره نووسه‌ری ک ل مبی گابریل گاریسیا مارک س وه‌رگیرا ب ت .. ب یه ئاواته خوازین فیلمه که سه‌ره‌که‌وتنی گه‌وره‌تر به ده‌ست ب ن ت، ب گومان ئه‌وه‌ی ر مانه‌که‌ی خو ن د ب ته‌وه ئه‌وه ده‌زان ت که فیلمه که هه‌موو تو ژه‌کانی ک مه‌گا ناگر ته‌وه، به‌کو ئه‌وانه ده‌که‌ونه ژ ر کاریگه‌ری فیلمه که ده‌و چاری داوی خ شه‌ویستی ها توون ..

ئه‌م فیلمه 2.2 ملیۆن د لاری ت چووه، چواره‌م به‌ره‌می سینه‌مایی بووه که له شاکاره‌کانی مارک سه‌وه کرابن به فیلم . به‌ره‌له‌وه‌ی مارک س ده‌رگا به رووی به‌ره‌هم ه ننه‌ره‌کانی سینه‌ما بکا ته‌وه ب به فیلم کردنی ر مانه‌کانی، ترس کی ز ری هه‌بوو که سینه‌ما ده‌ستی به سه‌ر ر مانه‌کانیدا نه‌شک و ئه‌و فیلمان به بین به مایه‌ی به‌ها شکاندنی ر مانه‌کانی که ئه‌و ز به پیر زییه‌وه هه‌سوو که‌وتی له گه‌دا ده‌کردن، ب یه ب ماوه‌یه‌کی ئیجگار ز ره‌زامه‌ندی خ ی له‌م باره‌یه‌وه نه‌دا، به‌ام دواتر دوا ی به ب وه‌رگرتن له به‌ره‌هم ه ننه‌ره‌کان که بتوانن وه‌ک پ ویست به‌رجه‌سته‌ی کاره‌کانی بکه‌ن، ئینجا ئه‌و ده‌رگایه‌ی خسته سه‌رپشت ب هه‌ند لهو به‌ره‌هم ه ننه‌رانه .. ئه‌و ره‌واجه‌ی فیلمه‌کانی مارک س له جیهانی سینه‌مادا به ده‌ستی ه نا وای له زانک ی ماجدالینا ک ل مبی کرد دکت رای فخری له بواری سینه‌مادا به مارک س به‌خش ت ..

مارک س ئه‌گه‌رچی له ده‌سپ کدا ر گر بووه له به فیلم کردنی کاره‌کانی به‌ام ئه‌و خ ی ئاو ته‌ بوون کی ز ری هه‌بوو له‌گه‌ سینه‌مادا چونکه ئه‌و خ ی یه‌ک ک بوو له دامه‌زر ننه‌رانی فیستیفا ی ها قانای سینه‌مایی و دامه‌زر ننه‌ری سینه‌مای نو له ئه‌مریکای لاتینی ..

به گشتی گرنه‌ترین سیناری ی‌کانی مارک س بریتی بووون له :
گه‌ا وه‌ریوه‌کان 1955

شت ټاڼه كېلېل نيل بينووسټ 1961
 له كازېټ ټاڼې كې پې له پېژاره پيدا - 1962
 سه د سا له گډه گيريدا - 1967
 پايزي به تريك - 1975
 روداوي مردن ټاڼې كې راگه يا ندراو - 1981
 خښه ويستی له زه مه نې كول ټاڼې را دا - 1985
 دهرباره ې خښه ويستی و ئه هرېمه نه كاني تر 1994
 يادې س ټاڼې زانېيه خه مباره كان - 2004

به قسه ې ره خنه گگره سینه مایه جیهانیه کان فیلمی خښه ويستی
 له زه مه نې كول ټاڼې را دا دیارترین و بهرچاوترین ئو فیلمانه ن که له
 ر ټاڼه كاني مارك ټاڼې س وهرگيرابن، فیلمه كه له لایه ن دهره ټاڼې نهر مايك ن ټاڼې
 دهره ټاڼې ندراوه، ئه كته راني وهك خافير باردن و بنجامين برات جي ټاڼې فانا
 ميزو گيور، ټاڼې ټاڼې دا ده بينن ، سا ټاڼې 2007 بهرهم هاتووه، 50 ملي ټاڼې
 د ټاڼې ټاڼې چووه ..

ستايند ټاڼې ف - ې بهرهم ه ټاڼې نهر ب ټاڼې ماوه ې سا ټاڼې هه و ټاڼې له گه ټاڼې مارك ټاڼې س
 داوه ب ټاڼې رازی بوونی تا ر ټاڼه كه بكر ټاڼې ته فیلم، روداوه كاني ئه م
 فیلمه له سهر ز ټاڼې ی ماگدالینای و ټاڼې ټاڼې كېلېل مېيا و ټاڼې نه ې گيراوه، باس
 له سهرده مې دواي كول ټاڼې را ده كات ...
 ب ټاڼې يه كمجار بووه كه ه ټاڼې ليد د له م فیلمه دا كار له سهر ر ټاڼه كاني
 مارك ټاڼې س بکات، گ ټاڼې قاری كول ټاڼې مېي رينستاسيمان ده ټاڼې ټاڼې كات ټاڼې (ستايند ټاڼې ف)
 له مه كسيك فیلمه كه ې نمايش كرد، مارك ټاڼې س خ ټاڼې ئا ماده ې نمايشه كه
 بوو، دواي ك ټاڼې تاي ټاڼې هاتنی نمايشه كه به رووخسار ټاڼې كې پ ټاڼې له زه رده خه نه
 س ټاڼې جار له سهر يه ك گوتی : براؤ .. براؤ .. براؤ